

УДК 141

КУЛЬТУРНА ПОЛІТИКА ЯК НАЦІОНАЛЬНИЙ РЕСУРС РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ЗМІН

Олексенко Каріна

аспірантка Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного

В умовах соціально-економічної трансформації в Україні і соціокультурних змін необхідно змінити саме уявлення про культурну політику. У зв'язку з цим виникає проблема пошуку прийнятної для сучасних умов культурної політики, яка могла б вплинути в цілому на соціокультурну ситуацію, динаміку культурних процесів, сприяючи духовному і моральному збагаченню як окремої особистості, так і всього суспільства.[4]

Культурна політика держави, спрямована на залучення широкого загалу до вітчизняних і світових культурних цінностей, дозволить уникнути відставання нашої країни від розвинених країн в широкому використанні наявного культурного потенціалу, у впровадженні нових інформаційних засобів, в активізації модернізаційних процесів в суспільстві, збереженні зв'язку з історичною традицією, тобто недопущення деградації культурної та інформаційного середовища, поступового зниження загального культурного рівня населення. У такій ситуації Україна в нових для себе історичних умовах буде все більше з'являтися в власних очах і очах всього світу як єдина національна держава із загальною для всіх її народів культурою. «І, мабуть, немає іншого шляху її національного самовизначення в світі. Місце в ньому можна знайти сьогодні шляхом не своєю ідеологічною або соціально-політичної винятковості, а через національну самобутність, через співіснування і діалог з іншими національними державами і культурами»[2].

У кожній країні вибудовується своя модель культурної політики, яка визначає управління культурною сферою виходячи з рівня розвитку суспільства, потенціалу культурної спадщини, добробуту населення, національних і історичних аспектів. Різновид моделі культурної політики

багато в чому визначає особливості парадигми управління сферою культури, коло учасників управлінських процесів, характер їх впливу на розвиток культури, а також можливості саморозвитку культури і інфраструктури. В результаті в кожній країні процес реалізації культурної політики може приймати найрізноманітніші форми [3].

Держава володіє наступними інструментами в сфері регулювання культури: правові методи, організаційні методи (держава може впливати на регіональні органи, розпоряджаючись створенням або ліквідацією оргструктур), експертні методи (широко поширені в експертних оцінках, звіти про діяльність суб'єктів культури), професіоналізація. Разом з тим, найбільш значущими для культури є діючі моделі фінансування її державою - фінансові методи.

В умовах суспільної трансформації відповідальність держави за культурний розвиток не тільки не скасовується, але, навпаки, повинна бути посилена. Слід погодитися з думкою О.П. Молчанової про те, що «культуру з точки зору державної політики доцільно розуміти як соціально значимий досвід, спадщину, втілену в штучних об'єктах (речі, ідеї і образи, технології, що регулюють утворення, оціночні критерії) і представлене в символічній формі». У той же час, під культурою, в даному контексті, слід розуміти не просто традиційні форми минулого соціального досвіду нації, а й нововведення, що з'являються у відповідь на суспільні зміни.

Завданнями української влади є проведення загальнодержавної політики та координація діяльності її різних суб'єктів. Децентралізація в сфері культури призводить і до появи інших самостійних суб'єктів приватного і не комерційного секторів. Сьогодні в формуванні та реалізації культурної політики беруть участь громадські, національно-культурні, релігійні, комерційні та інші структури[5].

Таким чином, діяльність, пов'язану зі збереженням і зміною культурних об'єктів, цінностей і благ на національному рівні, відрізняє так званий відкладений результат. Розвиток установ культури, інновації в галузі мистецтва в довгостроковій перспективі впливають на динаміку соціальних, економічних і духовних параметрів суспільства. Відповідно, в сучасних умовах розвитку України необхідні розробка і реалізація раціональної культурної політики, яка була б орієнтована на розвиток наявних та створення відсутніх передумов для модернізації держави і суспільства[1].

У складній соціально-економічній ситуації необхідно подальше вдосконалення законодавчо-правового поля в області здійснення культурної діяльності, зокрема проведення політики податкового протекціонізму з боку держави, оновлення організаційно-управлінських форм діяльності організацій і установ культури, доповнення їх соціально значущими проектами, стимулювання розвитку недержавного некомерційного сектора і державно-приватного партнерства.

Таким чином, використання потенціалу культури в суспільному розвитку, реалізація ефективних концептуальних моделей сучасної

культурної політики України актуалізують потребу в нових підходах до управління сферою культури, в дієвих ефективних механізмах, що дозволяють вирішувати проблеми соціокультурної сфери в умовах перехідного періоду.

Список літератури:

1. Афанасьєва Л. Модернізаційний вимір сучасної культурної політики /Л. Афанасьєва// Міжнародна науково-практична мультидисциплінарна інтернет-конференція «Сучасні технології в умовах освітньої парадигми інформаційно-комунікативного суспільства».-2018.- С.117-118.

2. Батіщева О. Державне управління розвитком національної культури в умовах глобалізації : дис. канд. держ. упр. спец. 25.00.01 – Теорія та історія державного управління / О. Батіщева. – Львів, 2007. – 227 с.

3. Грамоткин И. Управление проектами как инструмент социально-экономического развития Украины/ Игорь Грамоткин // Зеркало недели. – 2009. – №40. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://ukrrudprom.ua/digest/Upravlenie_proektami_kak_instrument_sotsialnoekonomicheskogo_razvitiya_Ukraini.html

4. Олексенко Р. Экономико – правовой механизм реализации новой модели современной культурной политики Украины / Р. Олексенко, Л. Афанасьєва // Международная научно-практическая заочная конференция «Актуальные проблемы экономики, менеджмента и маркетинга в современных условиях» 23 января 2019 г. -2019. - С.421-425.

5. Панченко В. В. Реалізація державної політики розвитку сфери культури на регіональному рівні /В.В. Панченко//Наукові розвідки з державного та муніципального управління. – 2014. – №. 1. – С. 257-264.